

kan de af-
zekeren, dan
Christus' dood
oepeling kan
den, zonder
de handeling
an Christus.
t nader ver-
in met Hem
Het woordje
lige persoon-
h der zonde,
op gerekend
i. Naar dien
graven in
in staat des
ied? „Door
ds bevel en
in het water
sacramenteel,
nensch daar-
peling daar-
wordt die
dood over-
Hem" d.i.
sacramenteel;
i.w.z. Chris-
tiger, vrijwil-
rdoor voor
le doeping
g bestaan —
heerlijk ver-
dote te doen;
houdt men
n. En in het
de door den
mbolisch uit-
pytting aan
zegd, dat de
n, en er dus
eid van dat
lij, met het
in geeft.
met: „Opdat
ewekt is, tot
nieuwigheid
peling staat
ijn leven op-
ij heeft zijn
dus achter-
ijksvormig te
oe zoo? Dus:
in dood alle
rd opgewekt
den dood nu
eken te ver-
ie Hem dat
oepeling van
en hebbende,

pen met een
was, en den
opgevat en
ne Labadis-
en punt, dat
Vat dat was?
ste gewoonte
badisme, het
i de Weder-
its van het
Abraham en
te menschen,
vieren, steeds
ing en geloof
rkerd was,
id men liever
n oordeel etc.
l Cor. 11:29)
elde wel, dat
aar behooren
was nog al
begreep ik,
was, of men
men waar
jdt. De sacra-
iezing of het
naar aan het
ad oppericht,
i evenzomin
ij het hooren
t is de vraag
e toenadering
ch voor ver-
In Christus'
rt uitsprekt,
ing is, waar-
en ik nu dat
ze belijdenis-
l nadert, wel
zonde, dat hij
i hem in het
zijn, en dat
niets vraagt
od. Trouwens
ucht, dan de
e wijze kwam
belijdenis der
ing. Nog wat
lien misstand
ate „begin-

de eeuw een
igheid maar
nige Leeraars,
n, en deswege
omen. Bekend
rakel, Hellen-
bedoeelingen
of het Avond-
en de hypo-
aten. Nu was
antheid werd
de verbuiging

tot stand. Het is wel waar, dat alleen de uitverkoren-
nen den zegen van het Avondmaal wegdragen,
doch het is niet waar, dat het sacrament alleen voor
de uitverkorenen was ingesteld, maar voor alle on-
gergelijke bondgenooten; het is ook wel waar,
dat een hypocriet aan den Avondmaals-disch zijn
oordeel verzwart, doch niet, omdat hij niet uitver-
koren is, maar omdat hij onwaar of twijfelachtig daar-
aanzit. Het is evenzeer waar, dat een hypocriet onder
de overige deelen van de bediening der Verzoening,
als ook door het genot van allerlei natuurlijke zeg-
eningen, zijn oordeel verzwart. Weldra werd het eene
oor, om in die richting strenge proefpreeken te hou-
den. Zonder te beseffen, dat men een verkeerde baan
opging, kwam het H. Avondmaal praktisch in verband
met verkiezing en wedergeboorte. En of de leeraars
soms het nog eens een teeken en zegel van het Ver-
bond Gods noemden, dat had geen effect meer. De
meeste menschen dachten, dat de „vrome" menschen
(dezelfde als uitverkorenen) daar de verzekering
hunner eeuwige zaligheid ontvingen. En hij, die zich
zelf zulk eene vroomheid niet durfde toeschrijven, die
bleef maar terug, de zaligheid hing toch ook niet aan
een stukje brood en een teugje wijn. Sommigen
stelden er eene eer in, dat er maar weinigen tot den
Avondmaalsdich naderden. Zoo heeft het sacrament
zijne ware betekenis bij de massa allengskens ver-
loren, doordien men het aan verkiezing en weder-
geboorte, in plaats van aan het Verbond, had leeren
vastmaken. Bovendien bleef een goed deel van het
Avondmaal af, sommigen uit vrees en anderen, omdat
zij in het niet toenaderen een teeken van nederigheid
zagen, zonder er aan te denken, dat zij zoodoende
Gods Verbond verbraken.

Deze misstand en beginsel-verwisseling heeft in
lateren tijd alle kerken doen hinken aan de rechter-
of linker heup. Het beste gedeelte, waartoe ook wij
behooren, hinkt meer of min aan de rechter heup,
door het kerkelijke leven van verkiezing en weder-
geboorte te doen uitgaan. Zij meenen het goed, maar
plassen met dat al in Labadistisch-mystieke wateren
rond. Anderen, die dat willen ontwijken, zonder die
beginsel-verwisseling te verstaan en te herstellen, wor-
den naar het liberalisme en vandaar naar het ratio-
nalisme heengetrokken. De eenige weg voor de kerken
om zich weer op te richten en in den weg van God
te wandelen, is deze, dat men het Verbond Gods in
Bijbelschen zin leere verstaan en met vaste hand
geheel de kerkelijke samenleving daarnaar regele.
Onze kerk heeft in de afschaffing van het „Doop-
ledenstelsel" een belangrijken stap gedaan in de goede
richting, maar ik vrees, dat men den wortel van den
misstand, dien men te boven wil komen, niet alge-
meen begrepen heeft, althans ik bemerk dat niet in
gesprek noch geschrift, en als dat de overhand krijgt,
dan is onze kerkelijke bekeering ook eene morgen-
wolk en vroegkomende dauw gelijk. Zonder herstel-
ling van de verwisseling der beginselen is er geene
verwachting. Riders heb ik breeder aangewezen hoe
men van uit het Verbond het gemeentelijk leven
heeft in te richten, en dus ga ik daarop hier niet
verder in.

Ik geef het citaat onverkort, want het is moeilijk te
verknippen. Dat ik het met alles eens zou zijn, zal wel
niemand verwachten. Ik denk anders dan de schrijver
over Rom. 6:4, vind (met Geesink, zie hieronder) zijn
exegese daarvan „bedenklijk", acht zijn alternatieven
(b.v. van al-of-niet-handelen over de verhouding tot God)
soms onjuist, zie de positie van Abraham iets anders, en
geloof, dat wat door prof. Lindeboom betoogd en tenslotte
door de kerken aanvaard is aangaande Rom. 6:4 („den
doop in den dood") wel een ander licht werpt op een en
ander. Overigens is de onderscheiding tusschen drie-erlei
genade (algemeene, verbonds- en bijzondere genade) niet
zoo vreemd als 't lijkt; ook oudere dogmatici hebben
reeds gezegd, dat men moet onderscheiden tusschen
al-gemeene, gemeene en bijzondere genade; wat wel niet
hetzelfde is als hetgeen ds. Hulst zegt, maar toch zijn
opmerkingen van ter zijde belicht.

Hoofdzak voor ons is, eens te doen zien, hoe de
moeilijkheden van tegenwoordig (b.v. inzake genade-
verbond en zelfonderzoek) reeds bij de ouderen leefden.
Ze komen op geregelde tijden terug.

Niet minder interessant dan dit stukje autobiografie
is, wat prof. dr. W. Geesink er over geschreven heeft
in „Heraut" nr 1919 (1 Nov. 1914).

Dat Geesink bezwaren hebben zou, kan, wie hem
kent, reeds van te voren constateeren. Eensdeels heeft
m.i. Geesink gelijk, als hij zachtzins protesteert tegen
de passage, waarin sprake is van „pantheïsme". Voor
een ander deel geeft Geesink m.i. Hulst's standpunt
niet juist weer, als hij meent, dat Hulst het „pactum
salutis" (den eeuwigen raad des vredes tusschen Vader,
Zoon en H. Geest) prijsgeeft. Ik meen, dat Hulst juist
genadeverbond en vrederaad onderscheiden wil. Maar
dat blijve rusten. Mij interesseert de gemoedelijkheid
van Geesink, als hij inzake Hulst's omkeer schrijft:

Tot dien keer kwam het eerst toen hij 10 jaren
predikant was en te Ferwerd, zijn tweede Gemeente
in Nederland stond.

Die keer bestaat hierin, dat hij, tot op dien tijd
vasthoudende aan de leer van het „eeuwig Verbond
der verlossing" of het Pactum Salutis, die leer
toen los liet. Iets waarmee hij, omdat deze leer geen
kerkelijk dogma is, echter nog niet onrechtzinnig
werd.

Op den laatsten zin lette men. En men
denke dan eens aan wat in de laatste jaren ons kerke-
lijk leven overkomen is!

Zijn eigen standpunt formuleert Geesink aldus:

Dit Pactum Salutis of eeuwig-Verbond over
de verlossing der uitverkorenen tusschen de drie per-
sonen in het Goddelijk wezen, is wel niet te scheiden,
maar toch te onderscheiden van het in den tijd tus-

schen God en de menschen gesloten Verbond der
genade. Ook hierin te onderscheiden, dat krachtens
het verschil tusschen het eeuwige en het tijdelijke,
het eerste niet, het tweede wel, naast 'n voor ons
onzichtbare ook 'n zichtbare zijde heeft.

Het stukje biografie leek me voor onze lezers wel
belangwekkend.

K. S.

PERSSCHOUW

Ned. Chr. Persbureau en Prof. Hepp.

Met het Ned. Chr. Persbureau hielden we ons bezig;
tot nu toe ontvingen we geen enkel bewijs, dat zijn
directie haar onware bewering aangaande ons terug-
nam, of de persoonlijke verdachtmakingen in de copie
van zijn anoniemen medewerker herstelde. Daarom
volstaan we deze week met het volgende. Het bureau
heeft ook betwist, dat het juist zou zijn, dat de bedoelde
copie niet aan alle abonnees zou zijn toegezonden. Ver-
leden week gingen we daarop niet in, omdat we er over
in correspondentie waren. Deze is thans afgesloten. Ook
op dit punt willen we dr. v. d. Vaart Smit met genoegen
het resultaat meedeelen. Maar dan verwachten we eerst
eens een bewijs, dat hij nota neemt van wat tegen zijn
foutieve beweringen en onjuiste synodecopie is inge-
bracht. Hij moet een toontje lager zingen en is dat
aan de door zijn nieuwsdienst in hun eer aangetaste
synodeleden verschuldigd.

Intusschen blijkt prof. Hepp verder te gaan dan wij.
Wij hebben letterlijk overgenomen wat ds. Veldkamp
schreef, en dadelijk vermeld wat het Persbureau in
schijn tegen ons, in werkelijkheid tegen ds. Veldkamp
opmerkte: dat n.l. een synodelid, vooraanstaand nog
wel, auteur zou zijn geweest van de bedoelde copie.
Prof. Hepp evenwel schrijft in „Credo":

Een deel van onze kerkelijke pers is ontstemd over
„een der meest vooraanstaande Synodeleden", gelijk
hij wordt aangediend.

Hij geeft beschouwingen over de Synode, welke
vanzelf niet voor honderd procent objectief zijn.

Zijn oordeelvellingen worden door een Christelijk
Persbureau rondgezonden, maar de naam van den
man wordt geheim gehouden.

Hoe ik over deze manieren denk is genoegzaam
bekend.

Maar 'k zou willen raden: ontwikkelt geen detective-
gaven om den man te ontmaskeren.

Natuurlijk staat het de Synode, zoodra zij weer
saamkomt, vrij om een onderzoek binnen den kring
harer bevoegdheid in te stellen.

Ik voor mij echter geloof niet, dat men hier met
een Synodelid te doen heeft.

Zeker niet met een vooraanstaand Synodelid.
Trouwens, wat is dat voor een wezen?

Prof. Hepp blijkt dus¹⁾ het Persbureau niet te ge-
looven, ook niet na herhaalde verzekering. Daarin gaat
hij verder dan wij. Ik wilde alleen maar, dat het bureau
den naam noemde. Detective-gaven behoeft men daartoe
niet te ontwikkelen; want al kan ieder nagaan, dat de
beschouwingen, die de anonieme auteur aan het Pers-
bureau overgaf, bijzonder veel lijken op de opinies van
een afgevaardigde, door hem voorgedragen in het open-
baar, toch kan een kind begrijpen, dat het best een
ander synodelid kan zijn, die zich zoo heel bijzonder
in de opvattingen van dit synodelid heeft kunnen
vinden, om niet te zeggen: „vastgebeten".

De heer T. v. Popta schrijft in „Ilm. Kb.":

Een jaar of wat geleden is in een redactie-vergade-
ring van onze Kerkbode ter sprake geweest, zich te
abonneren op mededelingen van dit persbureau, maar
we hebben dit niet gedaan, o.a. omdat we het bureau
als niet betrouwbaar beschouwden.

Dr. Van der Vaart Smit, de directeur, is jammer ge-
noeg, geen evenwichtig man. Zo zijn tegenwoordig
zijn berichten over Duitsland sterk pro-Duits en ten
gunste van het nationaal-socialisme. Een jaar of tien
geleden werd hij vanuit onze Chr. vakbeweging ge-
capitteld, omdat hij berichten naar Duitsland zond,
die zeer ten gunste van de Nederl. sociaal-democratie
waren en in strijd met de werkelijkheid.

Zo is Dr. Van der Vaart Smit.

Jammer om het Chr. Persbureau.

Mischien citeeren we nog wel eens enkele uittalingen
van dr. v. d. Vaart Smit. Ze zijn zeer ontleend voor
het kennen van zijn principieel „standpunt".

Contact met de Chr. Geref. Kerk.

In „De Wekker" schrijft de redacteur (J. J. v. d.)
S(chuit):

Het zou van ondankebaarheid, of ook van onacht-
zaamheid kunnen getuigen, wanneer wij geheel stil-
zwijgend zouden laten passeeren, wat de Synode der
Gereformeerde Kerken te Sneek vóór eenige weken
heeft besloten omtrent haar poging tot eenheid onder
de Gereformeerde belijders.

De geschiedenis is bekend. Vóór eenige jaren heeft
de Synode der Gereformeerde Kerken Deputaten be-
noemd, die trachten zouden een samenspreking te
hebben met de belijders van de Gereformeerde con-
fessies. Ook aan de Synode der Christelijke Gerefor-
meerde Kerk is toen een verzoek gericht om tot deze
samenspreking te komen. Onze Synode heeft gemeend,
dat daarvoor de tijd niet gekomen was, maar dat eerst
duidelijk moest zijn, waarover deze samenspreking

1) Want dat hij niet zou weten, wat het Bureau schreef,
is ondenkbaar; de qualificatie „meest vooraanstaand lid" is
immers van het Bureau afkomstig.

zou gaan. Onzerzijds wenschte men niet zonder nadere
gegevens tot zulk een samenspreking over te gaan.
Wij hebben toen een schriftelijk antwoord ge-
zonden aan de Gereformeerde Kerken, en wij hebben
daarna in een levig rapport onze bezwaren nader
ontwikkeld.

Hierop wenschten wij nu een schriftelijk ant-
woord, om te zien, of er redenen waren voor deze
samenspreking, en of er mogelijkheden werden ge-
opend voor nader contact.

Wij zouden zoo zeggen, dat dit tusschen twee
kerken een zeer juiste weg was. Wat is er nu toch
tegen, dat er eerst uitwisseling van missieven plaats
heeft, opdat wij zwart op wit voor ons hebben, wat
de bezwaren zijn. Wij hebben gemeend een historisch-
dogmatisch rapport te moeten opstellen. Wij hebben
dit ter kennis gebracht. Is het nu niet billijk, dat wij
hierop een schriftelijk antwoord mogen verwach-
ten, waarin ons wordt gezegd, in welke zaken de
Synode der Gereformeerde Kerken het met de Christe-
lijke Gereformeerde Kerk eens is, en in welke zaken
zij het niet eens is. Dan hebben wij een basis voor
onze samenspreking.

De Synode der Gereformeerde Kerken meende ech-
ter hierop niet te moeten ingaan. Zij wenschte geen
schriftelijke gedachtenwisseling, maar een monde-
linge samenspreking.

Het ligt niet op mijn weg, na te gaan of deze bericht-
geving omtrent hetgeen geschied is, volledig is en op
de kern ingaat. Persoonlijk meen ik, dat men dat niet
kan zeggen, en dat het antwoord, van Chr. Geref. zijde
gegeven, zakelijk wel wat anders „aanvoelt", dan wat
hier gezegd wordt. Overigens weet men, dat ik met
den schrijver het hierover eens ben, dat schriftelijk
contact, indien men dit nu eenmaal wil, onzerzijds
vlot toe te staan zou zijn. Natuurlijk kan een synode
zich niet verantwoordelijk stellen voor brieven van
deputaten; maar ze kan wel deputaten machtigen tot
correspondentie, en dezen zullen wel zoo wijs zijn, hun
eigen woorden nadrukkelijk van die der synode te
onderscheiden. Overigens acht ik nog een klein licht-
puntje aanwezig in volgende woorden van den schrijver:

Ook wij wenschen een mondelinge samenspre-
king, maar eerst zouden wij willen bezitten een rapport
van de Synode der Gereformeerde Kerken, in welk
rapport deze kerken haar bezwaren hebben te ont-
wikkelen tegen onze zienswijze van de leer des ver-
bonds en van de historische lijn der afscheiding, ge-
lijk de Christelijke Gereformeerde Kerk deze heeft
uiteengezet in het schrijven aan de Synode der Gere-
formeerde Kerken, en in haar breeder rapport.

Zoo alleen kan er een basis ontstaan, die een
belijning aangeeft voor een mogelijke samenspreking.

Het is dus geheel onjuist, wanneer de bladen mel-
den, dat de Christelijke Gereformeerde Kerk afkeerig
is om een samenspreking te houden.

Eveneens:

Wanneer gemeld is, dat de Deputaten der Gerefor-
meerde Kerken met vooraanstaande broeders, die de
Gereformeerde belijdenis liefhebben in de Hervormde
Kerk een officieus contact verkregen hebben, dan
wordt hier dit verschil tusschen personen en
Kerk miskend, als zulks tot voorbeeld zou moeten
strekken voor Deputaten, die een Kerk hebben te
verlegenvoorden.

Ik weet zeker, dat vooraanstaande broeders in de
Christelijke Gereformeerde Kerk elk oogenblik met
broeders in de Gereformeerde Kerken, of met welke
broeders uit andere groepeerings ook willen samen-
spreken. Maar dat is toch heel wat anders, dan dat
twee kerken over mogelijke eenheid hebben te
handelen. Hier zijn wij wederkeerig niet zoo vrij, maar
veel meer gebonden. En juist daarom wenschen wij
eerst een schriftelijk rapport van de Gereformeer-
de Kerken, opdat wij goed weten zouden, wat wij aan
elkander hebben, als wij bijeen komen.

Ik hoop, dat men van deze opmerkingen goede nota
nemen zal; met name dan wat betreft de woorden uit
het begin van de laatste alinea.

Pak u weg.

Te Amstelveen is in de H.V.-gemeente een „gemeente-
vergadering" gehouden. Daar sprak de H.V.-predikant
ds. Kroon van Noordwijk. Blijkens het kerkblad van de
„Geref. Kerken in H.V." was het onderwerp: „De kerk
en het koninkrijk Gods". We lezen:

Zonder dit laatste, zei spreker, was de Kerk een
dwaasheid en was het geloof een dwaasheid. Door het
Koninkrijk Gods krijgen beide, Kerk en Geloof, eerst
hun betekenis. Het christelijk geloof is een volstrekte
bedreiging van al het bestaande.

„Een volstrekte bedreiging van al het bestaande":
pak u weg, de alreus loeien! De schr., nog steeds over
het geloof sprekende, vervolgt:

Het is ook anders dan welke bestaande macht of
kracht ook in de wereld. Het christelijk geloof is geen
kroon op iets, geen volmaking van hetgeen al bestond,
iets, dat er boven op komt, waarmee het dan meer
of min „af" zou zijn — neen, het geloof is iets buiten
de natuurlijke orde dezer wereld, het gansch andere,
dat niet is van deze wereld, maar oorsprong
heeft buiten het bestaande. Zoals Paulus het voor
de Atheners uitdrukte: de onbekende God. Het christe-
lijk geloof richt zich op dien God; zóózeer God, zóózeer
Heer, dat Zijn macht met niets is te vergelijken. Het
is verkeerd te spreken, dat God zou „bestaan". God
„bestaat" niet. Hij spreekt — en het is er. Hij ge-
biedt — en het staat er.

Ook de christelijke liefde is „wat anders" dan welke
bestaande macht of kracht in deze wereld. Hetzelfde
geldt van petroleum, of van koper. Maar wat bereikt
men met zulke tirades? De schrijver moest maar minder
van Barth overnemen. Waar zijn we, en waar gaan
we heen?

Buchmanbeweging.

De H. Knoop schreef in „Delfsh. Kb.“:

De classis Batavia ging, als ik mij niet vergis, niet verder dan de verklaring, dat de Buchmanbeweging in het algemeen door groote bezwaren gedrukt wordt, terwijl voorts haar bepaling van wat er van tegen die beweging moest gedaan worden, uitmuntte door vaagheid. Dat kan ook niet anders, als men beide, de kool en de geit, sparen wil. Iets anders kan ik in de uitspraak van Batavia niet lezen, ook al zou ik willen laten gelden, dat deze beweging zich in Indië niet voordoet als in ons land. Voor mij is dit laatste intusschen nog een open vraag. Als ik de geschriften, die uit Buchmaniana'se geboren zijn, lees, dan kan ik mij niet voorstellen, dat zij daar anders aan den dag treedt.

Dr. Kaajan verklaart in „Utr. Kb.“ zich hiermee homo-geen, en merkt zelf nog op:

‘t Is ook al te mal, dat de Gereformeerde Synode te Sneek met dubbele maat zou gaan meien. We kunnen niet aan den eenen kant met verrekijker en vergrootglas naar ketterijen speuren bij onze eigen Hoogleraren en predikanten en aan de andere zijde de handen zogenoemd uitspreiden over een humanistische, methodistische beweging als die van Buchman en lonken werpen naar menschen, die als het er op aankomt, vijandig staan tegenover de Gereformeerde Belijdenis. En het heeft ook mij goed gedaan, dat de Sneeker Synode, ook al werd door sommigen voor elementair gepleit, zich onvoorwaardelijk tegen de Buchman-beweging heeft uitgesproken.

De synodale uitspraak inzake de Buchmanbeweging zal niet vergeten mogen worden bij de bespreking van de meningsgeschillen. Het zou er vreemd uitzien, als werkelijke of vermeende theologische struikelingen betreffende verband of zelfonderzoek werden nageplozen bij den één, terwijl openbare propaganda voor de Buchmanbeweging, met haar monstrueuze misvattingen inzake verband en zelfonderzoek, of een inbeschermin-ning daarvan door den ander onopgemerkt bleven. Dergelijke aberraties in onzen kring zijn juist de aanleiding geweest, dat men weer over zulke onderwerpen is gaan nadenken.

Oecumenische synode en ds. Hoeksema.

In „IJmulder Kb.“ schrijft de heer T. v. Popta:

Er zal gepoogd worden een oecumenische Synode, dat is zoveel als een algemene, een internationale Gereformeerde Synode bijeen te nodigen.

Prof. Schilder raadt aan, dan ook de Protestants-Gereformeerden van Amerika, dat is de groep van ds. Hoeksema, te vragen.

Mijns inziens terecht. Als die Synode doorgaat, zullen er wel meer re-kekelijke Gereformeerden komen dan zij. ‘t Is mis-schien twijfelachtig, of ze zullen willen.

Er is niets beslist. Nu schreef Prof. Hepp terstond, dat als dit ge-schiedde, dan zouden de Chr. Gereformeerden van Amerika vast wel wegblijven, en er zouden dan ook wel meerderen weigeren te komen.

Alles voorbarig natuurlijk. De Chr. Gereformeer-den hebben zich niet kunnen uitspreken en hebben aan Prof. Hepp niet opgedragen om voor hen te spreken.

„Herbewapening“.

„Morele en geestelijke herbewapening“; men heeft er alles en nog wat van gehoord. De Buchmanbeweging was annex. Thans is een boekje verschenen:

„Morele en Geestelijke Herbewapening“ met Isla-mietisch oopunt door R. A. A. Koesoemah, Regent van Bandoeng. Uitgegeven door: „Islam Studieclub“, Bandoeng 1939.

De H. M. Ploeger („Ons Kbl.“, cl. Tiel) merkt er van op:

Ook hier de gedachte door de Christelijke Kerk over den vrede, meer dan eenmaal uitgesproken: „Want de wereldvrede, waarnaar wij haken, kan inderdaad niets anders zijn dan de zichtbare uit-werking van den vrede, dien eens ieder schepsel in-dividueel moet smaken.“ „Een slechts kan vrede brengen: Hij, Die de Bron is van alle Goed, ook van den Vrede.“

Met tal van citaten uit den Koran verduidelijkt de schrijver zijn bedoeling. Een zeer lezenwaardig woord voor allen, die weten willen hoe de Mohammedaan-sche wereld het vraagstuk van „Morele en geeste-lijke herbewapening“ ziet.

Leerzaam tevens voor wie weten wil, hoe dun ditmaal de herbewapeningspoeling is. De arsenalen, waaruit de wapenen gehaald worden, komen er niet meer zoo op aan.

K. S.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Drieal te:

Delfzijl: J. G. Adema te Zuidhorn, K. J. Schaafsma te Ga-maren en B. Slingenberg te Bierum.

Tweetal te:

Drachten (vac. H. Zandbergen): J. Dijk te Zevenhuizen (Gr.) en J. J. Oranje te Paesens.

Beroepen te:

Batavia: J. J. Oranje te Paesens.
De Glind: Cand. J. C. Seegers, hulppred., te Almelo.

Aangenomen naar:

Deventer (vac. Dr. P. Prins): H. J. Riphagen te Schoonebeek

Bedankt voor:

Serooskerke (W.): G. Hagens te Asperen.

Benoemd tot Hulpprediker te:

Bennekom: J. Boer te Ruhrort.
Ernelo: Cand. E. Baerends te Dodewaard.
Tijwzel: Cand. J. Hoekstra te Garijp.
Wassenaar: Cand. P. G. van Berge Jr te Amsterdam.

Ds. C. Goote, †

Te 's-Gravenhage is Zondag 5 Nov. in den ouderdom van 79 jaar overleden Ds. C. Goote, em.-pred. van de Geref. Kerk van Oud-Beijerland.

Geref. Kerk Geerdijk.

Het adres van den Scriba is thans S. Breure.

Deputaten van de Generale Synode der Geref. Kerken ter behartiging van de geestelijke belangen van onze militairen.

Van onderscheidene kanten komen vragen tot ons, waar-uit blijkt, dat nog niet algemeen bekend is, dat aan ons

bureau, Koornmarkt 20a, Delft, militaire attestaties voor belijdende leden en doopleden gratis verkrijgbaar zijn.

Men vrage altijd een dubbel getal aan, omdat het de bedoeling is, dat één exemplaar in handen blijft van den militair (een zgn. reis-attest, evenals bij schippers) en één ex. als afschrift gezonden wordt aan den desbetreffenden legerpredikant of kerkeraad.

In de tweede plaats mogen wij er bij vernieuwing op aan-dringen dat overeenkomstig het besluit van de Generale Synode, alle steunactie in en van de Geref. Kerken voor den arbeid onder de militairen uitsluitend geschiedt via de deputaten b.g. Behalve natuurlijk, wanneer men in eigen woonplaats bijzondere uitgaven heeft voor onze militairen. Telkens wordt ons door kerkeraden gevraagd of ze aan-vragen voor tijdelijke tehuisen en van leden van J. V.'s enz. voor den militairen arbeid moeten steunen.

Ons antwoord is: neen.
De Synode heeft bedoeld: concentratie van alle steunaan-vragen in handen van Deputaten b.g. Die kunnen het best beoordeelen, waar en hoeveel geld noodig is.

Laten dus alle Geref. Kerken de aangevraagde extra-col-lecte houden, en voorloopig niet meer doen.

Deputaten v.n.d.,

A. H. VAN MINNEN, praeses.
T. J. HAGEN, scriba.

Delft, October 1939.

Giro 35595,

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te:

Gouda: A. Dubois te Oud-Beijerland.

Bedankt voor:

Maassluis: C. Smits te Sliedrecht.

Intrede te:

Broek op Langendijk: Cand. D. Biesma. Tekst: 1 Cor. 3:9.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Bedankt voor:

Vlaardingen: P. Honkoop te 's-Gravenhage.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Almelo: G. J. de Geus te Benningen.
Bunschoten: Cand. H. Harkema te Hilversum.
Eemnes-Binnen: Cand. H. Harkema te Hilversum.
Frederiksoord: Cand. M. W. Bartstra te Winschoten.
Goedereede (Z.-H.): Cand. A. G. Haring te Giessendam.
Gorinchem: Cand. H. Harkema te Hilversum.
Hilversum: Cand. H. Harkema te Hilversum.
Leiden (vac. Dr. J. C. S. Locher): H. C. Touw te Berbeek.
Noorden: Cand. A. G. Haring te Giessendam.

Aangenomen naar:

Austerlitz: Cand. J. Streefland, hulppred. te Oegstgeest.
Hilversum: A. A. van Ruler te Cubaard.
Schoonebeek: Cand. H. W. Hielkema te Leeuwarden.

Bedankt voor:

Abcoude: D. Bouman te Spannum.
Elm: W. J. Holzschcher te Zalk en Veecaten.

Intrede te:

Dell en Ensipijk: Cand. W. B. A. Smits. Tekst: Marc. 1:14-15.
Eindhoven: H. J. F. Wesseldijk. Tekst: 1 Cor. 2:4 en 5.
Rinsumageest: Cand. S. W. de Vries. Tekst: 2 Cor. 5:19.
Saaksum: Cand. G. J. Paul. Tekst: Mark. 1:28.
Noordwijk: G. H. W. v. Medevoort. Tekst: 1 Thess. 5:8.
Voorthuizen: C. van Dop. Tekst: Psalm 12:7.
Vroomshoop: J. A. Tammens. Tekst: Handel. 4:29.

Afscheid van:

Alkmaar: C. van Dop. Tekst: Joh. 6:38-40.
Arnhem: J. Loos. Tekst: Joh. 15:3.
Arnhem: A. Drost. Tekst: Efeze 3:20 en 21.
Nieuwveen: H. G. Brink. Tekst: Psalm 43:3.
Schalkwijk: D. van Lattervelt. Tekst: 2 Thess. 2:15-17.
Schoonebeek: H. J. F. Wesseldijk. Tekst: 1 Petr. 1:25.

Overleden:

R. H. Drijber, em. pred. te Zutphen, 89 jaar.

Spoedig verschijnt:

VAN SOUVEREINE LIEFDE

door

Ds. E. Th. v. d. BORN

Een Juweeltje onder de uit-gaven van dezen tijd! In luxe uitvoering, slechts f1.40.

Oosterbaan & Le Cointre N.V.

Goes

HILVERSUM

Rookt U een fijne Signar?
Of prefereert U een pijp?
Dan kunt U terecht bij

Sigarenmagazijn

„The Oldsmoker“

Kerkstraat 8 - Hilversum.

Heden verscheen:

ARCHIEFSTUKKEN BETREFFENDE
DE AFSCHIEDING VAN 1834

EERSTE DEEL: VOORGESCHIEDENIS (1822-1834)

Bewerkt door

Dr. F. L. BOS

Royaal formaat. Ruim 400 bladz. Prijs f2.90. Geb. f3.90.
Dit werk wordt uitgegeven onder toezicht van Prof.
Dr. A. GOSLINGA, Prof. Dr. G. M. DEN HARTOGH,
Dr. G. KEIZER, Prof. Dr. D. NAUTA.

De groote belangrijkheid van deze uitgave is hierin gelegen, dat in dit werk materiaal wordt gegeven, dat nooit eerder is gepubliceerd. Een groot deel der be-scheiden is zelfs nooit toegankelijk geweest, omdat het was ondergebracht in de Geheime Archieven van het Algemeen Rijksarchief. Aan den bewerker Dr. Bos is echter door de bevoegde Autoriteiten de vergunning verleend om deze Geheime Archieven na te speuren. Dr. Bos heeft alles wat voor het doel van betekenis geacht kon worden, geëxcerpeerd en samengevoegd tot een zeer belangrijk boekdeel, dat in velerlei opzicht nieuw licht brengt. Een werk van betekenis voor Kerkelijke archieven, predikanten en alle belangstel-lenden in de vaderlandsche kerkhistorie.

IN ELKEN BOEKHANDEL

UITGAVE VAN J. H. KOK N.V. KAMPEN

HEBT U HET

„RAPPORT“ onderwijsvernieuwing van het Chr. Onderwijs reeds besteld? Doe het dan nu, het is van zeer actueel belang voor ieder die direct of indirect met ons onderwijs te maken heeft.

Lees nog eens de bespreking van dit rapport in „De Reformatie“ van de vorige week! Daarin wordt gezegd:

„Het boek moet door alle scholen aangeschaft worden en geen onderwijzer mag het onge-lezen laten...“

En het „Alg. Weekbl. voor Christendom en Cultuur“ oordeelde:

„...Het Rapport zij met nadruk ter bestudee-ring en — ter toepassing aanbevolen.“

Prijs f1.—

Verkrijgbaar bij den boekhandel en bij de Uit-gevera

Oosterbaan & Le Cointre N.V. - Goes

WEET U

dat er een „Ver. van Organisten bij de Geref. Kerken“ bestaat, die o.a. ook onze Kerken van advies dient bij orgelbouw, -restauratie of 't benoemen van organisten?

KENT U

„Organist en Eredienst“, het maandblad, door deze ver-eniging uitgegeven, bevattende verschillende leerzame artikelen betreffende kerkzang, orgelspel enz., boven-dien van tijd tot tijd voorzien van een muziekbijlage?

ZOUTDT U

dat blad ook niet willen lezen? Het wordt U gratis toegezonden indien U donateur (min. f2.50 p. j.) of begunstiger (min. f1.50 p. j.) van deze vereniging wordt.

Aanmelding en gratis proefnummers bij den Ien Se-cretaris: R. HUIZENGA, Bilderdijkstraat 79, Rijswijk (Z.-H.).

Over de

meningsverschillen

krijgt de Synode van Sneek nog te oordeelen. Lees daar-om vooraf het boek van den Heer A. JANSE:

Rondom
de Reformatie

en Gij zijt georiënteerd!

Prijs in sterken, fraaien band f2.— (ing. f1.50).

Verkrijgbaar bij den Boek-handel of rechtstreeks te be-stellen op Postrekening No. 36000 van

Oosterbaan & Le Cointre N.V.

Goes

Chr. Muziektijdschrift

„DE HARP“

met

maandelijksche
Muziekbijlage

f1.50 per jaar

onder red. van F. PIJLMAN

Neemt proef met een abon-nement en U zult algeheele voldoening smaken.

Administratie-Adres:

te HELMERSTRAAT 94
AMSTERDAM (W.)

Mijn oog zal op U zijn

Een woord aan Uw ziekbed

door Ds. J. HETTINGA.

„De Waarheidsvriend“ schrijft er over:

„De zacht-gele omslag met sprekende band-teekening van den teekenaar Joh. Melse, past uitnemend bij dit boekje vol ziekentrouw. En de inhoud is zóó, dat men het graag zal in handen geven van degenen, die soms veel en zoo lang lijden, pijn en teleurstellingen moeten dragen en doormaken. Men koop het, om het aan een zieke te geven, die zeker er aangenaam door verrast zal zijn, en het na lezing misschien ook aan anderen zal willen geven...“

Prijs f0.55. Verkrijgbaar bij den boekhandel of te bestellen op postrekening nr 36000 van

OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V. - GOES